

8. Про концепцію екологічної освіти в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01#Text>.
9. Титаренко Л. М. Формування екологічної компетентності студентів біологічних спеціальностей університетів. Автореф. дис. .. канд. пед. наук: 13.00.07. –К., 2007. – 20 с.
10. Чернікова О. В. Підготовка майбутніх учителів біології до формування екологічної культури старшокласників: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04, Одеса, 2004. 21 с.

ОСНОВНІ ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ОБСЯГУ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Шапаренко І.Є., Мироненко С.Г.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

В останні роки на тлі модернізації та інтенсифікації навчального процесу, посиленого розвитку технічного прогресу, інформаційних перенавантажень під час навчання у школі спостерігається тенденція до різкого збільшення рівня захворюваності серед дітей шкільного віку.

Серед причин погіршення стану здоров'я школярів визначають: вплив екологічної ситуації, незбалансоване харчування, моральне і психічне навантаження, захоплення комп'ютерними іграми та у значній мірі – не достатня рухова активність під час навчальної діяльності. Особливо гостро ця проблема постала із запровадженням дистанційного навчання у закладах освіти в зв'язку зі спалахом епідемії коронавірусу (2019-nCoV).

Як зазначає Т.Ю. Круцевич та інші [2], сучасний рівень рухової активності більшості школярів українських шкіл не відповідає фізіологічним нормам, що забезпечують належний рівень фізичного стану дітей і підлітків. Достатній рівень рухової активності оздоровчої спрямованості має кожен п'ятий учень і кожен десятий студент, що є одним із найнижчих показників у Європі.

Проблеми вивчення рухової активності як основного фактора у формуванні, збереженні та зміцненні здоров'я дітей висвітлено в роботах низки науковців: В.Г. Ареф'єва (2014), Т.Ю. Круцевич, М.І. Воробйова, Г.М. Безверхньої (2009), Л. Левандовської (2013), А.Г. Платонової, Л.В. Подригало, К.М. Сокола (2013), Ю.В. Павлової (2013), С.В. Трачука (2009), А.С. Ровного та ін. (2014), Є. Федоренко (2013) та ін.

Незважаючи на те, що в науково-методичній літературі є дані з питань покращення рухової активності учнів різних вікових груп, ефективний вибір методик, адекватний підбір засобів для розвитку фізичних якостей та раціональна організація навчального процесу учнів потребують подальшого наукового обґрунтування. Все це зумовлює актуальність і доцільність наукового

пошуку подальшого удосконалення і шляхів підвищення рухової активності школярів.

Це і визначило **мету дослідження** – на основі аналізу літературних джерел навести основні шляхи підвищення рухової активності учнів старших класів.

Рухова активність є винятково важливим і фундаментальним чинником формування, зміцнення та збереження здоров'я людини, особливо в дитячому, підлітковому та юнацькому віці [2]. Підвищення рухової активності дітей шкільного віку вже багато років рекомендується як першочерговий засіб превентивного оздоровлення, підвищення стійкості до несприятливих умов [3].

Рухова активність включає в себе суму рухів, виконаних людиною у процесі життєдіяльності. У дитячому та підлітковому віці можна умовно визначити основні складники рухової активності:

- активність у процесі фізичного виховання;
- фізична активність під час навчання;
- суспільно корисна і трудова діяльність;
- спонтанна фізична активність у вільний час.

Ці компоненти тісно пов'язані між собою і доповнюють один одного, вони забезпечують певний об'єм добової рухової активності, рівень якої можна кількісно виміряти [2].

Нормою рухової активності визначено таку величину, яка б повністю забезпечила біологічні потреби в русі, відповідала його можливостям та сприяла формуванню та зміцненню здоров'я. Рівень рухової активності у шкільному віці, головним чином, зумовлюється не віковою потребою в ній, а організацією фізичного виховання у школі та залученням дітей до організованих і самостійних занять у позаурочний час [1].

Особливе місце для збільшення обсягу рухової активності старшокласників займають рухові ігри, передбаченні шкільною програмою навчання, зокрема, які використовують на уроках та в позаурочний час (зокрема: волейбол, футбол, піонербол, баскетбол, теніс та бадмінтон).

Це сприяє розширенню рухової активності підлітків та юнаків, підвищенню рівня їхньої фізичної підготовки та розвитку організму в цілому. Регулярні заняття й уроки з застосуванням різноманітних ігор готують старшокласників до посиленних розумових та моральних навантажень.

Серед основних шляхів підвищення обсягів рухової активності для старшокласників в позаурочний час виокремлюють: заняття в спортивних секціях, участь у спортивних змаганнях, туристична робота, спортивні об'єднання, заняття в тренажерному залі тощо.

Основними завданнями спортивних секцій, гуртків є активізація рухового режиму учнів, розширення їх знань, рухових умінь і навичок та формування в них потреби до регулярних

занять фізичними вправами. Спрямованість занять повинна забезпечувати різнобічний фізичний розвиток учнів, оволодіння ними рухових умінь і навичок, формування правильної постави, поліпшення якості засвоєння матеріалу навчальної програми.

Спортивні змагання є однією з найцікавіших, захоплюючих форм позакласної роботи з фізичного виховання. Вони сприяють залученню старшокласників до систематичних занять фізичними вправами вдома і в колективі, підвищують їх фізичну підготовленість, згуртовують молодіжний колектив. На практиці проводять різноманітні види змагання учнів старших класів: конкурси, олімпіади, спартакіади, товариські зустрічі та ін.

Туристична діяльність є наймасовішою формою активного відпочинку, спрямована на зміцнення здоров'я підростаючого покоління. Активний відпочинок старшокласників організовується у формі походів вихідного дня як самостійних, так і за участю батьків і туристичних свят, які проводяться у формі ігрових комплексів і прогулянок-походів.

Туристичні походи вихідного дня, створюють сприятливі умови для використання природних чинників з метою загартування організму й підвищення рівня рухової активності учнів.

Ще одним пріоритетним напрямком для підвищення рівня рухової активності підростаючого покоління є робота навчального закладу і громадськості з дітьми та підлітками за місцем проживання, яка спрямована, насамперед, на організацію дозвілля у вільний від навчання час. З цієї метою створюють спортивні школи, клуби, секції, гуртки, дитячі спортивні майданчики, проводять культпоходи, спортивні змагання, екскурсії та туристичні походи.

Позанавчальна виховна робота з учнями повинна стати невід'ємною частиною педагогічного процесу, який організовують педагогічні колективи шкіл, училищ, позашкільних виховних установ, а також організацій культури, спорту і громадськості.

Отже, рухова активність дитини є природною біологічною потребою, ступінь задоволення якої багато в чому визначає структурний та функціональний розвиток організму дітей та підлітків. Рационально організована рухова активність в дитинстві створює передумови для всебічного гармонійного розвитку особистості та нормальної життєдіяльності організму людини в дорослому віці. Дефіцит рухової активності на сьогодні є однією із головних причин росту захворювань школярів, особливо старшокласників. Для зміцнення здоров'я дітей важливо застосовувати різноманітні види рухової активності. Основними шляхами підвищення рухової активності старшокласників є спеціально організована рухова активність на уроках фізичного виховання та заняттях в позаурочний час, а саме: в спортивних секціях, участь у спортивних змаганнях, туристична робота, спортивні об'єднання, заняття в тренажерному залі тощо.

Література

1. Бар-Ор О. Здоровье детей и двигательная активность / О. Бар-Ор, Т. Роуланд. – К.: Олимп. л-ра, 2009. – 528с.
2. Круцевич Т. Ю. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків та молоді [текст]: навч. посібн. / Т. Ю. Круцевич, М.І. Воробйов, Г.В. Безверхня. – К.: Олімпійська л-ра, 2011. – 224 с.
3. Павлова Ю.О. Модель оцінювання рухової активності школярів / Ю. Павлова // Теорія та методика фізичного виховання. – № 2. – 2013. – С. 28-33.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Шарлай Н.М., Соколенко В.М., Весніна Л.Е., Федотенкова Н.М.
Полтавський державний медичний університет, Полтава*

Місце кожної країни в загальнолюдському добробуті та розвитку визначаються трьома складниками: рівнем економіки, розвитком інституту політики та станом освіти і науки в державі. Ці складники не тільки взаємопов'язані та взаємозалежні, а й сумісно забезпечують ті перспективи, які реально має країна у своєму подальшому поступі.

Одним із важливих аспектів формування і реалізації цивілізаційного потенціалу країни, її народонаселення є виховання творчої еліти як найбільш працездатної і плідної в своїх пошуках групи особистостей, що не лише активно діють за для вирішення завдань у певній галузі, а й плекають у своєму середовищі культурні здобутки нації, засади професійної й загальнолюдської моралі [1]

Сучасний стан розвитку вищої медичної освіти України характеризується підвищенням вимог до професійної компетентності фахівців у галузі охорони здоров'я, що є важливим чинником реформування здоров'я охоронної системи. Поряд із загальними вимогами до лікаря, зростають вимоги до медичних закладів вищої освіти щодо постійного вдосконалення професійної освіти, щоб задовольнити потреби як індивідуума, так і суспільства в цілому. Визнається, що рівень державної підтримки повинен напряму пов'язуватися з якістю підготовки спеціалістів, їхньою соціальною значущістю, необхідне вдосконалення економічних чинників ефективності цього процесу, проте людський складник освітньо-педагогічного забезпечення високопрофесійного кадрового потенціалу в медичній галузі зберігає і зберігатиме надалі свою чималу вагу.

Водночас, кожний період життя суспільства накладає певний відбиток на зміст і форми підготовки затребуваних ним фахівців, у тому числі й медиків. Так, нині вищій медичній освіті